

Pokud jde konečně o poslední bod stížnosti, týkající se t. zv. provozních premií, byl požadavek st-lův zamítnut z dvojího důvodu. Nejprve proto, že dovolané výnosy min. prací z 11. dubna 1919 a z 23. srpna 1920 nezakládají právního nároku na tyto premie, dále pak proto, že premie ty dlužno pojímati jako mimořádnou odměnu za mimořádný výkon, poskytovanou vždy znovu za každý rok. Běží tedy o právní povahu zmíněných provozních premií. Leč výnosy shora uvedené nepodávají o právní povaze těchto premií žádného vysvětlení, neboť se o ní ani slovem nezmiňují, ponechávajíce premie v platnosti tak, jak až do té doby byly poskytovány, aniž se na jejich dosavadní povaze něco mění. Nelze proto na podkladě těchto výnosů právní povahu provozních premií vůbec řešiti a zejména nelze s poukazem na tyto výnosy sporné premie prohlásiti za mimořádnou odměnu za mimořádný výkon, poskytovanou vždy znovu za každý rok.

Za tohoto stavu může pro zjištění právní povahy zmíněných provozních premií býti rozhodným výhradně výnos býv. min. prací z 30. dubna 1918, jímž premie ty byly zavedeny. V tomto výnosu nelze však naléztí nejmenší oporu pro nazírání žal. úřadu, že jde o honorování mimořádných výkonů, naopak z obsahu výnosu toho bylo by mnohem spíše možno souditi na úmysl poskytnouti dočasným státním zaměstnancům všeobecný přírůstek drahotní. Nař. rozhodnutí spočívá tudíž v tomto směru jednak na nesprávném pojetí významu obou dovolaných výnosů z let 1919 a 1920, jednak na ničím nepodepřené kvalifikaci provozních premií jako mimořádné odměny za mimořádný výkon.

Bylo proto nař. rozhodnutí v tomto směru zrušiti pro nezákonnost, aniž mohl nss vejíti na otázku, žal. úřadem v důsledku jeho mylného právního názoru nezodpověděnou, zda tyto provozní premie vzhledem k povaze aktu, jímž byly založeny, tvoří předmět právního nároku.

Č. 10.322.

Pojištění nemocenské: * Dnem onemocnění ve smyslu § 32 nemoc. zák. č. 33/1888 ř. z. nelze rozuměti den, kdy podle § 6 b) cit. zák. ve znění zák. č. 457/1917 ř. z. nemoc byla hlášena.

(Nález ze dne 2. února 1933 č. 1356.)

V ě c: Obec R. (adv. Dr. Miloš Bouček z Čes. Brodu) proti ministerstvu sociální péče o náhradu podpůrného nákladu.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Podáním z 15. října 1924 žádala okresní nemocenská pojišťovna v Čes. Brodě, aby osp v Čes. Brodě uložila stěžující si obci R. nahraditi pokladně za poskytnutí lékařské pomoci, léčiva a nemocenského Josefu M. částku 4.207 Kč, protože uvedená obec zaměstnávala jmenovaného ode dne 18. března 1921, nepřihlásila jej však včas k nemocenskému pojištění, nýbrž opožděně teprve dne 1. dubna 1921, a to po jeho úrazu, který se stal již dne 25. března 1921. Výměrem z 8. června 1926 vyslovila osp v Čes. Brodě, rozhodujíc na základě § 41 nemoc. zák. o žádosti pokladny, že obec R. není povinna zaplatiti po-

kladně žádanou náhradu z těchto důvodů: Jak bylo úředním šetřením, jakož i výsledkem svědků zjištěno, onemocněl Josef M. dne 6. dubna 1921. Ježto pak Josef M. byl přihlášen u pokladny Václavem C. ve smyslu § 31 nemoc. zák. nesporně již dne 1. dubna 1921, nelze vůbec mluvit o tom, že by tu snad šlo o případ ohlášení osoby nemocenskému pojištění podléhající podle § 42 nemoc. zák. teprve po nastalém již onemocnění. Z těchto důvodů není obec R. povinna, byť i v době předchozí fakticky sama zaměstnávala Josefa M., provádějíc přestavbu obecního domku ve vlastní režii, hradit pokladně výdaje, které tato na jeho podporu v nemoci učinila.

Odvolání, jež z tohoto rozhodnutí podala okresní nemocenská pokladna v Čes. Brodě, zamítla zsp v Praze rozhodnutím z 26. října 1926 z důvodů rozhodnutí vzatého v odpor.

K dalšímu odvolání okresní nemocenské pokladny dalo min. soc. péče provést nové šetření, načež vydalo rozhodnutí dnes naříkané, v němž odvolání okresní nemocenské pojišťovny vyhovělo, rozhodnutí v odpor vzaté zrušilo a vyslovilo, že obec R. jest povinna nahradit odvolatelce podle § 32 nemoc. zák. podpůrný náklad v částce 4.207 Kč, vynaložený na podporu Josefa M. V důvodech uvedeno:

»V doplněném řízení bylo zjištěno, že Josef M. při přijetí do nemocnice 9. dubna 1921 uvedl, že před tím týden měl otekrou ruku. V důsledku toho při opětovném výsledku dne 26. září 1929 uvedl Josef M., že když se mu mozol na ruce počal podebírat a on již nemohl pracovat, šel do nemocenské pokladny a pak k staviteli C., aby mu dal poukázku k lékaři. C. tehdy řekl, že není u nemocenské pokladny přihlášen, aby počkal ještě dva dny; proto Josef M. počkal a šel k lékaři až 6. dubna 1921. Podle originálu přihlášky, datované dnem 4. dubna 1921, založeného ve spisech a opatřeného razítkem firmy V. C. a presentačním razítkem okr. nemoc. pokladny v Českém Brodě, jest zřejmo, že přihláška Josefa M. se stala dne 4. dubna 1921 s datem nastoupení 1. dubna 1921. Bylo však nesporně prokázáno, že Josef M. nastoupil práci dne 18. března 1921, takže nelze přihlášku, učiněnou dne 4. dubna, vztahovati zpět k 1. dubna 1921 jako včasnou. Avšak datum 4. dubna souhlasí s údajem Josefa M., že když nemohl pracovat a hlásil se u pokladny, resp. u V. C. o poukázku k lékaři, že ještě asi 2 dny počkal, a potom, když zatím přihláška byla vykonána, nemocným se hlásil 6. dubna 1921. Za zaměstnavatele v daném případě jest považovati obec R., jež na vlastní vrub a účet prováděla adaptaci obecního domku. Josefa M. přijal do práce obecní starosta a obec mu mzdu vyplácela. Václav C. podle účtu nevyplácel M. mzdy, nýbrž účtoval obci pouze 10% ze mzdy dělníků za dohled k stavbě (správněji řečeno za t. zv. krytí), takže jest zřejmo, že on nebyl zaměstnavatelem Josefa M. Přihlášku tedy byla povinna učiniti obec R. a jest lhostejno, že smluvila s V. C., že on dělníky, při adaptaci domku zaměstnané k nemocenské pokladně přihlásí. Tím se C. nestal zaměstnavatelem a jestliže nesplnil převzatou povinnost včas, nezodpovídá za ni on sám, nýbrž obec jakožto zaměstnavatel. Že Josef M. byl nemocen již před 4. dubnem 1921, jest prokázáno jednak jeho výpovědí, jednak dobrým zdáním zdravotního oddělení zemského úřadu. — — —

Nss mohl ve stížnosti shledati jedinou konkretisovanou námitku toho obsahu, že žal. úřad mylně vykládá zákon, vychází-li z názoru, že onemocnění podle § 32 nemoc. zák. jest počítati ode dne skutečného onemocnění, ježto podle názoru stížnosti lze za den onemocnění ve smyslu cit. § 32 pokládati jen den, kdy nemoc byla hlášena, t. j. kdy nemocný vyhledal lékařskou pomoc, a to vzhledem k ustanovení § 6 b) nemoc. zák., jež stanoví, že za první den nemoci platí všeobecně den, kdy nemoc byla hlášena. — — — —

V § 32 nemoc. zák., na jehož základě byla stěžující si obec uznána povinnou nahraditi nemocenské pojišťovně částku 4.207 Kč, jest stanoveno, že zaměstnavatelé, kteří nedostojí ohlašovací povinnosti, jsou . . . povinni nahraditi pokladně všechen náklad, který byl spojen podle zákonného nebo statutárního předpisu s podporou osoby vůbec neohlášené nebo ohlášené teprve po onemocnění.

Na sporu jest otázka, kdy jest pojištěnce pokládati za onemocnělého ve smyslu právě citovaného předpisu. Podle obsahu posudku zdravotního oddělení zem. úřadu, na nějž se žal. úřad v nař. rozhodnutí odvolal, vycházel žal. úřad z názoru, že za onemocnělého v uvedeném smyslu jest pokládati pojištěnce dnem, kdy pojištěnec potřeboval lékařské pomoci. Stížnost naproti tomu hájí názor, že počátek onemocnění ve smyslu citovaného § 32 jest klásti na den, kdy pojištěnec lékařské pomoci vyhledal, dokládajíc, že jest to přímo stanoveno v zákoně samém, a to v ustanovení § 6 b) větou, že za první den nemoci platí všeobecně den, kdy nemoc byla ohlášena. — Stížnost se mýlí.

Předem přehlíží, že citovaná jí věta § 6 b) určuje den, kdy nemoc byla hlášena, za první den nemoci jen všeobecně jako generální pravidlo, kdežto z věty následující jde, že — ovšem pro cíle, jež ustanovení § 6 b) sleduje — uznává zákon za první den nemoci i dřívější počátek nemoci než den, kdy nemoc byla hlášena. Za druhé pak — a v tom je právě jádro, jímž jest stížnostní názor vyvrácen, — jest ustanovení § 6 b), že za první den nemoci platí všeobecně den, kdy nemoc byla hlášena, dáno jen pro cíle § 6, aby byla vymezena doba, od které má pojištěnec proti pojišťovně nárok na dávky v tomto zákonném předpisu pro případ jeho nemoci stanovené, aniž mu může býti přiznána povaha ustanovení, jež by pro celý nemocenský zákon chtělo autoritativně stanovit, kdy jest pojištěnce podle tohoto zákona pokládati za nemocna.

Otázkou, kdy jest pojištěnce pokládati za onemocnělého ve smyslu nemocenského zákona, zabýval se nss již v řadě svých nálezů, tak na př. v nál. Boh. A 975/21 a 3251/24, a dospěl v nich k závěru, že za den vzniku onemocnění jest považovati den, kdy lékařské ošetřování a poskytnutí léků stalo se nutným; nemůže proto rozhodovati, kdy pojištěnec lékařskou pomoc vyhledal nebo onemocnění pojišťovně ohlásil. — Výklad ten platí ovšem i pro ustanovení nahoře cit. § 32, podle něhož jest pak za »ohlášení po onemocnění« považovati ohlášení, k němuž došlo teprve po té, kdy pojištěnec lékařského ošetření a poskytnutí léků potřeboval, kdežto skutečnost, že pojištěnec lékařskou pomoc skutečně vyhledal nebo nemoc pojišťovně ohlásil teprve po přihlášení k pojišťovně, jest bez jakéhokoli významu.

Názor opačný nemůže býti právem opřen o poukaz — jak to činí stížnost, — že kdyby onemocnění podle § 32 nemoc. zák. nemělo býti připjato k datu, kdy se pojištěnec nemocným ohlásil, nýbrž bylo posuzováno podle skutečného vzniku nemoci, byl by zaměstnavatel, který přijal do svých služeb zaměstnance již nemocného, v každém případě stížen náhradní povinností podle § 32 nemoc. zák., kdyby se zaměstnanec po přihlášce k pojištění ohlásil nemocným. Stížnost tu přehlíží, že základním předpokladem, za něhož podle § 32 nemoc. zák. stihá zaměstnavatele náhradní povinnost podle tohoto ustanovení, jest skutečnost, že zaměstnavatel nedostal své ohlašovací povinnosti, a že tedy sankce § 32 padá, jestliže zaměstnavatel své ohlašovací povinnosti vyhověl, to jest zaměstnance podle § 31 nejpozději třetího dne po započetí zaměstnání k pojištění přihlásil. — — —

Č. 10.323.

P o j i š t ě n í n e m o c e n s k é: * V přihlášce k pojištění podle zák. č. 221/24, podané bez výhrady, spočívá vůči pojišťovně závazné uznání, že osoba, která přihlášku podala a v ní sebe za zaměstnavatele označila, jest zaměstnavatelem přihlášeného.

(Nález ze dne 2. února 1933 č. 1713.)

V ě c: Okresní nemocenská pojišťovna v Mukačevě proti zemskému úřadu v Užhorodě o náhradu podpůrného nákladu.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Okresní nemocenská pojišťovna v Mukačevě zavázala platebním výměrem z 11. listopadu 1928 obec Č. jako zaměstnavatele k zaplacení léčebných nákladů na Vasila P. částkou 249 Kč 50 h, poněvadž jmenovaného, který dne 15. července 1928 vstoupil do práce, přihlásila k pojištění teprve 1. října 1928, tedy opožděně, když již dne 1. září 1928 onemocněl.

Městský notářský úřad v Mukačevě výměrem z 9. prosince 1929 vyhověl odvolání obce Č. a zrušil platební výměr pojišťovny s odůvodněním, že podle § 20 odst. 2 zák. č. 221/24 k náhradě je zavázán zaměstnavatel, avšak podle zjištění obec Č. nebyla zaměstnavatelkou. Dalšímu odvolání okresní nemocenské pojišťovny v Mukačevě nevyhověl zemský úřad v Užhorodě nař. rozhodnutím z důvodů uvedených ve výměru úřadu I. stolice, k nimž podotkl: »že dotazem u úřadovny stpú-u v Užhorodě bylo zjištěno, že podle instrukcí pro přidělové komisaře opatřují figuranty přidělci a nikoliv politická obec; toto břemeno by nemohlo tudíž obcí ani dobrovolně býti převzato, poněvadž to nemá podkladu zákonitého. Byl-li P. přijat do služeb jako figurant a přihlášen Nikolajem B., t. č. starostou obce, stalo se to ne jménem obce, nýbrž jménem společenstva přidělců. V přihlášce ovšem neměla býti jako zaměstnavatelka označena obec, nýbrž společenstvo přidělců a přihláška neměla býti opatřena obecním razítkem.«